

tirsdag 26. februar 1974
kl. 1500.

Arbeiderpartiets landsstyre,
Moss 26. februar 1974.

(Utdrag.)

Da resultatet av stortingsvalget forelå, og det var klart at en mindretallsregjering av Arbeiderpartiet var den eneste regjeringsmulighet, var vår oppgave på kort sikt å gjøre det best mulige ut av situasjonen. Det vil si å fremme Arbeiderpartiets politikk så langt de noe særegne forhold i Stortinget gjorde det mulig. Med det forsett gikk partiet til hverdagens arbeid, slik vi har kunnet følge det nå i snart et halvt år.

Det har ikke vært noe lett arbeide. Vi må stadig regne med at det er krefter som ser den nye politiske situasjon som vel egnet til å rette nye kraftige støt mot Arbeiderpartiet. Likevel synes jeg en må kunne si at arbeidet i Regjeringen og Stortinget har gått omlag som en med rimelighet kunne vente det.

Nettopp derfor bør vi ikke en dag glemme at valget alvorlig svekket Arbeiderpartiet og dets arbeidsmuligheter. Og at vårt langsiktige makt-politiske mål må være så snart som mulig å gjenreise

et bredt og samlet parti basert på den demokratiske sosialismen. På ny er vi stillet overfor den oppgaven å samle mest mulig av de store folkegrupper fra sentrum og ut til venstre i norsk politikk. Det gjelder de store folkegruppers stilling i framtidens samfunn. Det kan også gjelde demokratiets styrke og likhetens vilkår i kommende årtier.

For all del må vi derfor ikke synke hen i en rutinemessig og småtilfreds tilværelse basert på en politisk situasjon som den det siste valget avdekket.

Sentralt står her partiet som representant for de store lønnstakergrupper i gamle og nye yrker i by og på land. Men i vårt arbeid og vår politikk må vi målbevisst fornye og styrke Arbeiderpartiets tradisjonelt gode kontakt også med fiskere og jordbrukere. Alle disse grupper er for sin egen framtid interessert i oppbyggingen av en sterk og samlet politisk makt, som bare Arbeiderpartiet kan gi grunnlag for.

Det synes nettopp nå ikke å være noe som truer Regjeringens stilling. Det at det ikke kan sees grunnlag for noen regjering av andre partier, er imidlertid alene ikke noen særlig tilfredsstillende basis for en regjering.

Diskusjoner om regjeringsbasis blir i akutte situasjoner lett preget både av sterke følelser og av taktiske overveielser. Jeg gjentar

derfor nå at det i en periode med relativ ro om saken, kan være nyttig å ta alle sider opp til fordomsfri diskusjon.

Med den valgordning vi har, må et parti praktisk talt ha halvparten av stemmene for å få grunnlag for en flertallsregjering. For min del håper jeg en kommende demokratisk modning i folket vil føre til færre og større partier, og bort fra det kaleidoskopiske virvar som nå også truer de nordiske demokratier. Likevel kan et parti for alle tenkelige situasjoner neppe helt ensidig basere seg på enten ren partiregjering eller opposisjon. Derfor bør vi gjennom en bred og tenksom diskusjon drøfte gjennom dette, slik at vårt parti ikke er uforberedt og maktløst i enhver annen situasjon enn den som gir grunnlag for en ren partiregjering.

Det som skjer i de andre partier synes å understreke dette. Den provisoriske formasjon Sosialistisk Valgforbund skal åpenbart over mange vanskelige terskler før det eventuelt former seg som ett enhetlig parti. Hele spektret av borgerlige partier er i drift, - men neppe mot noe nytt 1963 eller 1965. Sett fra vårt synspunkt er dette langt fra noen enhetlig eller samlet front. Som vårt eget parti er også flere av disse grupper ute og søker etter farbare veger inn i en tid om hvilken vi med sikkerhet bare vet én ting: at denne framtid vil være noe annet enn tider vi før har gjennomlevet.